

Datum van inontvangstneming : 25/09/2025

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-515/25 – 1

Zaak C-515/25 [Mekanova]ⁱ

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

29 juli 2025

Verwijzende rechter:

Sofiyski rayonen sad (Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

29 juli 2025

Verzoekende partij:

NL

Verwerende partij:

Wizz Air Hungary

BESLISSING

[OMISSIS]

[OMISSIS] in **burgerlijke zaak nr. 24928/2024**, aangebracht bij de Sofiyski rayonen sad (rechter in eerste aanleg Sofia, Bulgarije) [OMISSIS]

[OMISSIS]

I. Partijen bij het geding

- 1 NL [OMISSIS] met vast adres te Burgas [OMISSIS]

tegen

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

- 2 Wizz Air Hungary Ltd., een vennootschap naar Hongaars recht, [vertegenwoordigd] door WIZZ AIR HUNGARY Ltd. – branch Bulgaria, [OMISSIS] met statutaire zetel en administratief adres in Sofia [OMISSIS].

II. Feiten van het hoofdgeding

- 3 NL heeft tegen Wizz Air Hungary Ltd, een vennootschap naar Hongaars recht, [vertegenwoordigd] door Wizz Air Hungary Ltd - branch Bulgarije, op grond van verordening (EG) nr. 261/2004 een vordering tot compensatiebetaling van 250 EUR ingesteld wegens gebrekkige uitvoering van een luchtvervoerovereenkomst om reden dat vlucht W63153 van [luchthaven] H. Coanda, Boekarest, Roemenië, naar Napels, Italië, op 10 april 2023 meer dan drie uur vertraging had opgelopen. Zij heeft daarin uitvoerig uiteengezet dat zij de op haar rustende verplichtingen uit de luchtvervoerovereenkomst is nagekomen, terwijl verwerende partij haar verplichtingen niet naar behoren is nagekomen, gelet op de vertraging die niet te wijten was aan objectieve redenen. Bovendien voert zij aan dat zij en haar gezin op 14 april 2024 een retourvlucht hadden geboekt die echter werd geannuleerd, waardoor de gevorderde compensatiebetaling van in totaal 500 EUR – 250 EUR voor elke vlucht – verschuldigd is. Aangezien het hier meerdere personen betrof, is er als gevolg van de niet-nakoming door verwerende partij van haar verplichtingen bovendien ook sprake geweest van immateriële schade zoals stress, onrust, ongemak en zorgen, op grond waarvan verdere compensatie ten bedrage van 600 lev (BGN) verschuldigd is. Verzoekende partij vordert vaststelling dat verwerende partij de gevorderde betalingen verschuldigd is.
- 4 Binnen de gestelde termijn van artikel 131, lid 1, van de Grazhdanski protsesualen kodeks (Bulgaars wetboek van burgerlijke rechtsvordering; hierna: „GPK”) heeft verwerende partij een verweerschrift ingediend (exceptie van niet-ontvankelijkheid) en daarin de internationale onbevoegdheid van de verwijzende rechter opgeworpen, die zij aan de hand van de bepalingen van verordening nr. 1215/2012 omstandig heeft gemotiveerd. Zij voert aan dat er in casu geen sprake is van een consumentenovereenkomst en ter onderbouwing daarvan verwijst zij tevens naar de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Subsidiair betwist verwerende partij ook de gegrondheid van de vordering in haar geheel. Zij vordert beëindiging van de procedure.
- 5 Bij beschikking van 15 juli 2024 heeft de verwijzende rechter een afschrift van het verweerschrift toegezonden aan verzoekende partij met het verzoek om binnen één week haar standpunt kenbaar te maken over de opgeworpen exceptie van internationale onbevoegdheid van de verwijzende rechter. Bij diezelfde beschikking heeft de verwijzende rechter verzoekende partij ook in de gelegenheid gesteld om bewijzen voor de [door haar] gestelde internationale bevoegdheid van de verwijzende rechter voor te leggen.
- 6 Binnen deze termijn heeft verzoekende partij een memorie van opmerkingen ingediend [OMISSIS] waarin zij haar argumenten ter onderbouwing van de

internationale bevoegdheid van de verwijzende rechter heeft uiteengezet. Zij stelt dat het hier een consumentengeschil betreft en motiveert die bewering niet alleen onder verwijzing naar de wet, maar ook aan de hand van de algemene voorwaarden van verzoekende partij. Volgens artikel 4 van verordening nr. 1215/2012 is de Bulgaarse rechter internationaal bevoegd tot kennisneming van het geding, aangezien verzoekende partij een filiaal van de luchtvaartmaatschappij is, wat volstaat ter onderbouwing van de internationale bevoegdheid. Bovendien heeft eenieder bij schending van de passagiersrechten overeenkomstig verordening (EG) nr. 261/2004 recht op rechterlijke bescherming bij de nationale rechter. In het onderhavige geval zijn de vliegtickets digitaal gekocht via het systeem van de luchtvaartmaatschappij en was het filiaal bij die koop betrokken, aangezien het informatie heeft verstrekt over de wijze van aankoop van de vliegtickets, zodat er sprake is van een rechtstreekse band.

- 7 Bij uitspraak van 10 september 2024 in burgerlijke zaak nr. 24928/2024 heeft de verwijzende rechter [OMISSIS] de procedure beëindigd, aangezien hij heeft geoordeeld dat de Bulgaarse rechter niet internationaal bevoegd was om kennis te nemen van het geding.
- 8 Bij beslissing nr. 13159 van 8 juli 2025 in burgerlijke zaak nr. 392/2025 heeft de in hoger beroep aangezochte Sofiyski gradski sad (rechter voor de stad Sofia, Bulgarije) de door de verwijzende rechter gedane uitspraak van 10 september 2024 in burgerlijke zaak nr. 24928/2024 [OMISSIS] vernietigd, aangezien deze appelrechter van oordeel was dat de Bulgaarse rechter internationaal bevoegd is om kennis te nemen van het geding; de zaak is vervolgens voor verdere behandeling terugverwezen naar de verwijzende rechter.

Obiter dictum: de onderhavige procedure in burgerlijke zaak nr. 42618/2023 is overeenkomstig artikel 410 GPK tezamen met een betalingsbevel ingeleid bij de verwijzende rechter [OMISSIS]. De schuldenaar ervan (verwerende partij in het hoofdgeding) heeft dit betalingsbevel betwist en daarbij ook reeds het ontbreken van internationale bevoegdheid van de verwijzende rechter aangevoerd. Aangezien de bevoegdheden van de nationale rechter echter met de betwisting van deze schuldvordering zijn uitgeput, rest enkel nog het bieden van de mogelijkheid tot instelling van een vordering, zodat de verwijzende rechter, voor het geval deze vordering wordt ingesteld, zich in die procedure concreet kan uitspreken over de opgeworpen exceptie van internationale onbevoegdheid.

III. In casu toepasselijke bepalingen

- 9 Graždanski protsesualen kodeks (wetboek van burgerlijke rechtsvordering) [bekendgemaakt in de Darzhaven vestnik (Bulgaars publicatieblad; hierna: „DV”) nr. 59 van 20 juli 2007, van kracht sinds 1 januari 2008, laatstelijk gewijzigd in DV nr. 26 van 27 maart 2025, van kracht sinds 31 maart 2025, zoals gewijzigd en aangevuld in DV nr. 55 van 8 juli 2025]

9.1. Artikel 108 (1) [OMISSIS] Vorderingen tegen rechtspersonen moeten worden ingesteld bij de rechtbank die bevoegd is in het district waar de verweerder statutair is gevestigd. In geschillen die voortvloeien uit rechtstreekse transacties met afdelingen of filialen van rechtspersonen kunnen vorderingen ook worden ingesteld bij de rechtbank die bevoegd is in de plaats waar die afdeling of dat filiaal is gevestigd.

9.2. Artikel 129 (1) De rechter controleert of het verzoekschrift aan de voorwaarden voldoet.

9.2.1.(2) Voldoet het verzoekschrift niet aan de in artikel 127, lid 1, en artikel 128 gestelde voorwaarden, dan wordt de verzoeker opgedragen om binnen één week alsnog aan die voorwaarden te voldoen en gewezen op de mogelijkheid om gebruik te maken van rechtshulp indien hij die nodig heeft en daarvoor in aanmerking komt. Wanneer het adres van de verzoeker niet wordt vermeld en ook niet bij de rechter bekend is, dan vindt de communicatie plaats door middel van een kennisgeving gedurende één week op een voor dat doel aangewezen locatie in de rechtbank.

9.2.2.(3) Als het verzoekschrift na afloop van de termijn niet alsnog aan de voorwaarden voldoet, worden het verzoek en de bijlagen geretourneerd; is het adres niet bekend, dan blijft het verzoekschrift ter griffie van de rechtbank, waar het ter beschikking van de verzoeker staat. Incidenteel beroep kan worden ingesteld wanneer het verzoekschrift zonder afschrift voor betekening wordt geretourneerd.

9.2.3.(4) Dit geldt tevens voor onregelmatigheden in het verzoekschrift die in de loop van de procedure aan het licht komen.

9.2.4.(5) Het geregulariseerde verzoekschrift geldt als regelmatig vanaf de datum van instelling van de vordering.

9.2.5.(6) Een ambtenaar die de vordering behandelt zonder dat de leges volledig zijn voldaan, is aansprakelijk volgens artikel 6 van de Zakon za darzhavnite [taksi] (wet op de publiekrechtelijke vergoedingen).

9.3. Artikel 130 GPK: Indien de rechter bij de beoordeling van het verzoekschrift vaststelt dat de vordering niet-ontvankelijk is, wordt het verzoekschrift geretourneerd. Incidenteel beroep kan worden ingesteld wanneer het verzoekschrift zonder afschrift voor betekening wordt geretourneerd.

9.4. Artikel 2[8] van de Kodeks na mezhdunarodno chastno pravo (wetboek internationaal privaatrecht) [OMISSIS]

9.4.1.(1) De rechter onderzoekt ambtshalve de internationale bevoegdheid, tenzij wanneer een internationaal rechtsinstrument of een rechtshandeling van de Europese Unie anders bepaalt.

9.4.2.(2) De rechter beslist op de vraag naar internationale bevoegdheid na het verstrijken van de voor de indiening van verweerschriften gestelde termijn, tenzij er reeds in de loop van de procedure een forumkeuze is gemaakt.

9.4.3.(3) De beslissing overeenkomstig lid 1 staat open voor hoger beroep en beroep in cassatie.

9.4.4.(4) De grond voor internationale bevoegdheid moet worden vermeld in het proces-verbaal overeenkomstig artikel 146, lid 1, GPK en in de motiveringsgronden overeenkomstig artikel 236, lid 2, GPK.

9.5. Targovski zakon (handelswet; hierna: „TZ”): Artikel 17a. [OMISSIS] (1) Het filiaal van een buitenlandse persoon dat volgens zijn nationale recht is geregistreerd met het recht om een handelsactiviteit uit te oefenen, wordt ingeschreven in het ondernemingsregister.

9.5.1.(2) Naast de in artikel 17, lid 2, bedoelde informatie bevat een verzoek om inschrijving de volgende gegevens:

1. [OMISSIS] de rechtsvorm, de naam van de vennootschap of de naam en vestigingsplaats van de buitenlandse persoon, alsmede de naam van het filiaal indien deze verschilt van die van de buitenlandse persoon;
2. Het register en het nummer waaronder de buitenlandse persoon is ingeschreven, indien het toepasselijke recht daarin voorziet;
3. het nationale recht dat op de buitenlandse persoon van toepassing is indien het niet het recht van een lidstaat van de Europese Unie is;
4. de personen die de buitenlandse persoon vertegenwoordigen volgens het register waarin hij is ingeschreven, indien een dergelijk register bestaat, de aard van de vertegenwoordiging, de vereffenaars en curatoren en hun bevoegdheden.

IV. Nationale rechtspraak

Kanttekening: aangezien de Sofiyski gradski sad, de beroepsinstantie van de verwijzende rechter, niet al zijn beslissingen in burgerlijke zaken publiceert (beslissingen in burgerlijke zaken in hoger beroep worden niet gepubliceerd) en de rechter in eerste aanleg, ondanks [het bestaan van] een gecentraliseerd systeem voor elektronisch dossierbeheer (eengemaakt juridisch informatiesysteem), geen toegang tot soortgelijke procedures in eerste aanleg heeft, is het niet mogelijk om het Hof van Justitie van de Europese Unie te laten beschikken over het volledige corpus aan nationale rechtspraak ter zake. De Sofiyski rayonen sad beschikt weliswaar over een studiedienst (waarvan de president van de kamer lid is), maar ook via deze weg is een dergelijke toezending niet mogelijk, aangezien alleen de teruggekoppelde rechterlijk getoetste beslissingen worden geanalyseerd, en niet

altijd volledig en ook niet voor alle jaren, maar enkel voor de periode na 2024 (toen deze dienst werd opgericht).

- 10 De rechtspraak van de Varhoven kasatsionen sad (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken Bulgarije; hierna: „VKS”) in specifieke gevallen wordt aangehaald die niet bindend is. Bovendien wordt de rechtspraak van de toezichthoudende rechterlijke instantie van de verwijzende rechter in betalingsbevelprocedures – de Sofiyski gradski sad (rechter voor de stad Sofia) – aangehaald. De beslissingen van de Sofiyski gradski sad worden geciteerd met behulp van een juridische databank, aangezien deze rechterlijke instantie haar einduitspraken in andere zaken dan beroepsprocedures niet publiceert.

10.1. Beslissing nr. 547 van de Varhoven kasatsionen sad van 22 augustus 2013 in handelszaak nr. 1355/2013 [OMISSIS]:

„De conclusie van de rechter in hoger beroep dat het verzoek noch aan het vereiste van artikel 411, lid 2, punt 3, GPK, noch aan dat van artikel 411, lid 2, punt 4, GPK voldoet, aangezien de schuldenaar zijn zetel in het buitenland heeft, bevat impliciet de beslissing van de rechter dat de buitenlandse vennootschap – ondanks de inschrijving van haar filiaal in Bulgarije – geen vaste inrichting heeft, en weerspiegelt tegelijkertijd de opvatting van de rechter dat het voldoen aan een van de twee negatieve voorwaarden van artikel 411, lid 2, punten 3 en 4, GPK [versie vóór 2019 (opmerking van de verwijzende rechter)] volstaat om het verzoek om een betalingsbevel af te wijzen. [OMISSIS] Volgens artikel 411, lid 2, punten 3 en 4, GPK is de uitvaardiging van een betalingsbevel afhankelijk van de voorwaarde dat de schuldenaar een formele of feitelijke band heeft met het grondgebied van de Republiek Bulgarije: voor natuurlijke personen is dit het vaste adres of de gewone verblijfplaats op het nationale grondgebied, voor rechtspersonen is dit de zetel of vaste inrichting. Alleen binnenlandse (rechts)personen kunnen een vast adres of een zetel op het nationale grondgebied hebben in de zin van artikel 411, lid 2, punt 3, GPK. Een toetsing met betrekking tot een gewone verblijfplaats of vaste inrichting op het grondgebied van de Republiek Bulgarije overeenkomstig artikel 411, lid 2, punt 4, GPK wordt dus alleen uitgevoerd bij buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen. Voor het uitvaardigen van een betalingsbevel tegen de schuldenaar (een rechtspersoon) op territoriale basis is het bestaan van een van de banden met het Bulgaarse grondgebied als bedoeld in artikel 411, lid 2, punten 3 en 4, GPK voldoende. Dit volgt ook uit het feit dat, indien een van de twee aanknopingsfactoren (zetel of vaste inrichting) aanwezig is, de gedwongen tenuitvoerlegging op grond van het betalingsbevel tegen de rechtspersoon op Bulgaars grondgebied kan worden uitgevoerd door de ter zake bevoegde autoriteiten.

Een filiaal is een afsplitsing van een deel van de activiteit van de handelaar buiten de plaats waar zijn zetel is. Het maakt deel uit van de onderneming van de handelaar die hierdoor een commerciële activiteit uitoefent, en de rechten en verplichtingen ontstaan voor de handelaar, aangezien het filiaal geen juridische entiteit is. Door de inschrijving van een filiaal overeenkomstig artikel 17a TZ

oefenen buitenlandse rechtspersonen ook een commerciële activiteit uit op het grondgebied van de Republiek Bulgarije, hetgeen impliceert dat zij aldaar beschikken over een vaste inrichting in de zin van artikel 411, lid 2, punt 4, GPK.

Op grond van artikel 411, lid 2, punten 3 en 4, GPK moet, wanneer de rechtspersoon (de schuldenaar) geen statutaire zetel op het nationale grondgebied heeft, maar daar wel een vaste inrichting heeft via een overeenkomstig artikel 17a TZ ingeschreven filiaal, onder „zetel” van de schuldenaar in de zin van artikel 411 GPK worden verstaan de zetel van het filiaal van de buitenlandse rechtspersoon als criterium voor de bepaling van de relatieve bevoegdheid ten aanzien van een verzoek. De regels betreffende de betalingsbevelprocedure zijn specifiekere dan de algemene regels die van toepassing zijn op burgerlijke rechtsvorderingen. Bijgevolg is artikel 20 TZ niet van overeenkomstige toepassing bij de vaststelling welk gerecht relatief bevoegd is voor het verzoek om een betalingsbevel.

Gelet op het voorgaande is de verwijzende rechter van oordeel dat de prejudiciële vragen als volgt moeten worden beantwoord: een betalingsbevel kan worden uitgevaardigd tegen een buitenlandse rechtspersoon als schuldenaar met een filiaal dat op het nationale grondgebied is ingeschreven, aangezien volgens artikel 411, lid 2, punten 3 en 4, GPK onder „zetel” van de schuldenaar in de zin van artikel 411 GPK, op grond waarvan de relatief bevoegde rechter wordt bepaald, de zetel van het filiaal van de buitenlandse rechtspersoon (de schuldenaar) wordt verstaan.”

10.2. Beslissing nr. 60275 van de Varhoven kasatsionen sad van 3 december 2021 in handelszaak nr. 3645/2021 [OMISSIS]

„Krachtens artikel 53 GPK worden mededelingen aan buitenlanders die op het nationale grondgebied woonachtig zijn, betekend aan het adres dat bij de bevoegde administratieve diensten is opgegeven. Volgens de rechtspraak over de toepassing van artikel 53 GPK voorziet deze bepaling in het bestaan van een adres dat is opgegeven bij een bevoegde administratieve dienst, zoals het Agentia po vpisvaniata (bureau voor inschrijvingen), waar het BULSTAT-register is ondergebracht en wordt bijgehouden als enig elektronisch centraal register voor de uniforme identificatie van alle natuurlijke of rechtspersonen en andere juridische entiteiten die een overeenkomstige activiteit uitoefenen op het grondgebied van de Republiek Bulgarije. Overeenkomstig artikel 7, lid 2, punt 4, onder b), juncto artikel 3, lid 1, punt 10, onder b), van de Zakon za registar BULSTAT (wet betreffende het BULSTAT-register) zijn de ingeschreven adressen van buitenlandse natuurlijke personen met onroerend goed in Bulgarije adressen voor de nationale correspondentie van de betrokkene met alle staatsorganen, waardoor het adres in het BULSTAT-register als adresregistratie in de zin van het GPK zijn juridische betekenis verkrijgt. [OMISSIS]”

10.3. „De rechter onderzoekt ambtshalve of aan de negatieve voorwaarden van artikel 411, lid 2, punten 3 en 4, GPK is voldaan en indien aan een dergelijke voorwaarde is voldaan, moet de uitvaardiging van een betalingsbevel worden

geweigerd. Overeenkomstig de genoemde bepalingen wordt geen betalingsbevel uitgevaardigd indien de schuldenaar geen zetel of vaste inrichting op het grondgebied van de Republiek Bulgarije heeft. In het onderhavige geval heeft verzoeker de handelsagent van Turkish Airlines voor de Republiek Bulgarije, ingeschreven in het handelsregister van de Bulgaarse Kamer van Koophandel, „T.H.Y”, als schuldenaar aangewezen. Volgens artikel 24, lid 1, van de wet ter bevordering van investeringen kunnen buitenlandse personen die krachtens hun nationale wetgeving commerciële activiteiten mogen verrichten, in Bulgarije handelsvertegenwoordigingen vestigen, die moeten worden geregistreerd bij de Bulgaarse Kamer van Koophandel, en volgens artikel 24, lid 2, zijn deze vertegenwoordigingen geen rechtspersonen en mogen zij geen economische activiteit uitoefenen. De economische activiteit wordt door de handelaar zelf uitgeoefend en niet door de handelsvertegenwoordiging. Aan de in artikel 411, lid 2, punten 3 en 4, GPK genoemde negatieve voorwaarden voor het uitvaardigen van een betalingsbevel is voldaan, zodat het beroep ongegrond is en de bestreden beslissing moet worden gehandhaafd.”

10.4. De kamers van de Rayonen sad Sofia volgen ten dele de laatst aangehaalde beslissing; ten dele vaardigen zij betalingsbevelen uit tegen buitenlandse personen wier enige band met het grondgebied van de Republiek Bulgarije een handelsvertegenwoordiging is die is ingeschreven bij de Bulgaarse Kamer van Koophandel. Dienovereenkomstig voeren zij dergelijke beroepsprocedures ongeacht of een betalingsbevelprocedure heeft plaatsgevonden of onmiddellijk beroep is ingesteld. In het hoofdgeding gaat het om een beroep dat na een betalingsbevelprocedure is ingesteld.

V. Verhouding tot het Unierecht en noodzaak van uitlegging

11 Eerste vraag

11.1. De onderhavige procedure is ingesteld op grond van een vordering tot vaststelling van een schuldvordering die voortvloeit uit een betalingsbevel, waarbij het betalingsbevel naar Bulgaars recht moet worden ingetrokken indien het ten onrechte is uitgevaardigd, zodat het met terugwerkende kracht iedere werking verliest. Deze omstandigheid leidt op zich tot de niet-ontvankelijkheid van een procedure als die in het hoofdgeding – namelijk tot vaststelling van de in het betalingsbevel vermelde vorderingen – onder de in artikel 422 juncto artikel 415 GPK gestelde voorwaarden.

11.2. Uit deze samenhang tussen de zaken en de mogelijkheid om de gehele procedure in het onderhavige geding op grond van de nationale procedureregels niet-ontvankelijk te verklaren, volgt de noodzaak van uitlegging van de regelingen op het gebied van rechterlijke bevoegdheid in betalingsbevelprocedures en moet inzonderheid worden verduidelijkt binnen welke grenzen de nationale wetgevers de bevoegdheid van hun rechterlijke instanties om kennis te nemen van deze bijzondere procedures kunnen beperken of wijzigen wanneer die procedures

binnen de materiële werkingssfeer van verordening (EU) nr. 1215/2012 vallen. In het licht van de hiernavolgende uiteenzettingen moet worden verduidelijkt in hoeverre de verordening voorziet in een uniforme regeling voor volledige harmonisatie van de bevoegdheidsregels of dat zij slechts kaderregelingen voor de wetgevers van elke lidstaat in het leven roept.

11.3. Het Bulgaarse recht voorziet in bijzondere bevoegdheidsregels voor nationale betalingsbevelprocedures, die het uitvaardigen van dergelijke bevelen uitsluiten in gevallen waarin de schuldenaar geen ingeschreven vast adres heeft, noch zijn zetel of gewone verblijfplaats, noch een ingeschreven vaste inrichting op het nationale grondgebied heeft. Soortgelijke regels bestaan ook voor het instellen van een vordering met betrekking tot een betalingsbevel, die ertoe kunnen leiden dat de Bulgaarse rechter niet bevoegd is om kennis te nemen van het daartegen ingestelde beroep. Zodoende sluiten de bevoegdheidsregels in deze bijzondere procedure de andere gronden voor internationale rechterlijke bevoegdheid uit, zoals voorzien in bijvoorbeeld artikel 7 van verordening (EU) nr. 1215/2012, hoewel de verordening deze uitdrukkelijk toestaat.

11.4. Tegelijkertijd heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) echter in de punten 32 en 33 van zijn arrest van 9 september 2021 in de gevoegde zaken C-208/20 en C-256/20, Toplofikatsia Sofia, geoordeeld dat verordening (EU) nr. 1215/2012 niet van toepassing is op de regels betreffende de inwerkingtreding van rechterlijke beslissingen na de vaststelling ervan en voor de mogelijkheid tot vernietiging en intrekking ervan. Tegen deze achtergrond heeft de rechter niet de mogelijkheid om de door de schuldenaar opgeworpen exceptie van zijn internationale onbevoegdheid na de uitvaardiging van het betalingsbevel te onderzoeken en heeft hij naar nationaal recht niet de mogelijkheid om de schuldenaar te verzoeken zijn opmerkingen kenbaar te maken vóór de uitvaardiging van het betalingsbevel (deze exceptie heeft de schuldenaar reeds opgeworpen na de betekening van het betalingsbevel en vóór de instelling van het beroep). In deze situatie rijst de vraag of de nationale rechtspraak over de intrekking van een betalingsbevel toepassing vindt in het geval van een reeds ingesteld beroep.

11.5. In het onderhavige geval wordt de relatieve bevoegdheid naar nationaal recht steeds bepaald op grond van de zetel van het filiaal van de handelaar, terwijl verordening (EU) nr. 1215/2012 voor de bepaling van een dergelijke bevoegdheid (zowel de internationale als relatieve bevoegdheid op het grondgebied van de staat) een aanvullend aanknopingspunt verlangt, namelijk de wijze van sluiting of uitvoering van de overeenkomst (artikel 7, punt 5, van deze verordening). De in de rechtspraak van het Hof (arrest van 9 juli 2009, Rehler, punt 43) ontwikkelde alternatieve bevoegdheidsgrond, namelijk de plaats van vertrek of de plaats van aankomst van het vliegtuig, vindt in casu ook geen toepassing, aangezien de vlucht van verzoekende partij niet in Sofia (Republiek Bulgarije) is vertrokken of aangekomen. Bewijzen dienaangaande zijn in de onderhavige procedure niet overgelegd, aangezien ook verzoekende partij hetzelfde heeft verklaard.

11.6. Derhalve rijst ook de vraag of de in het nationale recht en in de rechtspraak van een lidstaat ontwikkelde alternatieve grond voor relatieve bevoegdheid die aanknoopt bij de zetel van het filiaal, toelaatbaar is in het licht van de rechtspraak van het Hof (het is niet nodig afzonderlijke arresten aan te halen, aangezien dit een vast beginsel is), op grond waarvan de bevoegdheidsregels op uniforme wijze moeten worden geregeld en in hoge mate voorspelbaar moeten zijn. In dit verband lijkt de bepaling van artikel 5, lid 1, van de verordening te vereisen dat de nationale rechterlijke instanties bevoegd zijn om kennis te nemen van de in de overeenkomstige afdelingen van de verordening bedoelde gedingen, ongeacht hun nationale recht. Een dergelijke opvatting kan ook worden afgeleid uit de standpunten van het Hof in de punten 31 tot en met 34 van het arrest van 25 februari 2021, Markt24, C-804/19, en in punt 27 van de beschikking van 13 december 2023, Avdzhilov, C-319/23, namelijk dat de regels inzake internationale bevoegdheid van verordening (EU) nr. 1215/2012 uniform moeten worden toegepast, ongeacht overwegingen in verband met de bescherming van potentieel benadeelde partijen.

11.7. Daartegenover staat dat de betalingsbevelprocedure, als een bijzondere eenzijdige procedure, altijd voorziet in specifieke beperkingen en voorwaarden waaronder deze vereenvoudigde methode van rechtsbescherming kan worden gebruikt. In de meeste nationale rechtssystemen is dit bijvoorbeeld alleen mogelijk voor geldvorderingen of voor een specifieke en beperkte categorie van andere vorderingen. Wanneer het mogelijk is het toepassingsgebied van deze procedure te beperken naargelang van het voorwerp (**ratione materiae**), moet het de lidstaten ook worden toegestaan het toepassingsgebied van de procedure te beperken naargelang van de plaats (**ratione loci**). In de onderhavige zaak is de rechter op grond van het nationale recht beperkt in zijn mogelijkheden om een deel van de materiële omstandigheden te onderzoeken. De verwijzende rechter kan bijgevolg geen uitputtend onderzoek verrichten in het kader van de betalingsbevelprocedure, terwijl partijen feitelijk speculeren met de internationale en relatieve bevoegdheid met het oog op de meest gunstige rechtskeuze – kortom, er is hier sprake van **forum shopping** in een vorm waarbij niet de aanwijzing van een „gunstig gezinde” maar van de meest gunstige rechter wordt beoogd, waarschijnlijk niet voor verzoekende partij (indien haar standpunt wordt gedeeld dat het hier een consumentengeschil betreft), maar voor de procesvertegenwoordiger met adres en kantoor in Sofia.

11.8. In het licht van deze twee mogelijke redeneringen moet het Hof bepalen of de internationale bevoegdheid inzake burgerlijke procedures waarin verordening (EU) nr.1215/2012 voorziet, slechts een in het Unierecht vastgesteld maximumbevoegdheidskader voor de nationale rechterlijke instanties vormt, dan wel of de verordening de verzoekers integendeel een subjectief recht verleent om een gerechtelijke procedure in te leiden tegen verweerders die onder een van de in die verordening genoemde situaties vallen (dat wil zeggen dat het om een volledige harmonisatie gaat). Derhalve rijst de vraag of, in het licht van het algemene bevoegdheidskader van artikel 5, lid 1, van de verordening, de bepalingen van deze verordening, in het bijzonder die van artikel 7, punten 1 en 5,

die van toepassing zijn op het hoofdgeding, een nationale wettelijke regeling als die van artikel 411, lid 2, punten 4 en 5, GPK toestaan, die in andere, beperktere bevoegdheidsgronden voorziet.

- 12 Tweede en derde vraag – uitlegging van het begrip „filiaal, agentschap of vestiging” en de betekenis ervan voor de uitlegging van het nationale recht

12.1. Voorts moet de verwijzende rechter, ongeacht het antwoord op de eerste vraag en gelet op het internationale karakter van de zaak, de vaststelling van handelingen van de Unie op het gebied van de internationale bevoegdheid van de rechterlijke instanties en de tegenstrijdige praktijk van de Bulgaarse rechterlijke instanties met betrekking tot het begrip „vaste inrichting”, onderzoeken binnen welke grenzen het begrip „filiaal, agentschap of vestiging” van artikel 7, punt 5, van verordening (EU) nr. 1215/2012 nuttig kan zijn voor de uitlegging van het begrip „vaste inrichting” van een buitenlandse rechtspersoon in de zin van artikel 108, lid 1, tweede volzin, GPK. Daartoe moet [de vraag] worden beantwoord of het begrip „filiaal, agentschap of vestiging” een autonoom Unierechtelijk begrip is, dat steeds ook de inhoud van de in het nationale recht gebruikte begrippen bepaalt, dan wel of het verband houdt met de definitie van die begrippen in het nationale recht en er slechts rekening wordt gehouden met bepaalde algemene kenmerken die door het Unierecht worden beheerst.

12.2. Het begrip „filiaal, agentschap of vestiging” in artikel 7, punt 5, van de verordening is door het Hof niet vaak uitgelegd. In punt 33 van het **arrest van 11 april 2019, Ryanair DAC, C-464/18**, worden drie criteria genoemd voor de mogelijkheid om de internationale bevoegdheid vast te stellen op basis van de plaats van het filiaal. De eerste twee criteria zijn de organisatorische zelfstandigheid en de materiële zekerheid van het filiaal, en het derde criterium heeft betrekking op de vraag of de rechtsbetrekking ontstaat in verband met activiteiten van het filiaal die moeten worden verricht in de lidstaat waar het filiaal is gevestigd. Uit deze criteria blijkt duidelijk dat het Hof overeenkomstig de uitlegging in **punt 11 van zijn arrest van 6 oktober 1976, Tessili, 12/76**, van oordeel is dat het begrip „filiaal, agentschap of vestiging” in het kader van het Unierecht een autonome betekenis heeft en op dezelfde wijze in de rechtsorde van alle lidstaten moet worden overgenomen.

12.3. Als dat het geval is, en voor zover het de internationale bevoegdheid in burgerlijke zaken betreft – een gebied dat is geharmoniseerd door verordening (EU) nr. 1215/2012 – worden begrippen die in soortgelijke zin worden gebruikt, geacht dezelfde betekenis te hebben in de nationale rechtssystemen. Dit doet vragen rijzen over het standpunt van de Bulgaarse hoogste rechterlijke instantie in de in de punten 19 tot en met 23 hierboven aangehaalde beslissing van 22 augustus 2013, die het verband uitsluit tussen het bestaan van een ingeschreven adres en de activiteit van de vaste inrichting, die volgens het in het vorige punt aangehaalde arrest Ryanair DAC, C-464/18, verband moet houden met de rechtsbetrekking die het voorwerp van het geschil vormt, om een bevoegdheidsgrond te kunnen vormen. Het staat dus aan de verwijzende rechter om na te gaan of het begrip

binnen de Unie een uniforme betekenis heeft en of deze betekenis moet worden toegepast bij de uitlegging van een nationale wettelijke regeling die voorziet in andere bevoegdheidsgronden dan die waarin het Unierecht voorziet (indien op de eerste vraag wordt geantwoord dat dit mogelijk is).

12.4. Dit laatste zou mogelijk moeten zijn, aangezien de uitlegging van het nationale recht geen afbreuk mag doen aan de doeltreffendheid van het Unierecht. Aangezien de regels inzake internationale bevoegdheid bedoeld zijn om de bescherming van de verweerder, maar ook de voorspelbaarheid van de bevoegde rechter te waarborgen, kan in het onderhavige geval de vaststelling van nationale bevoegdheidsregels die aanzienlijk afwijken van die van verordening (EU) nr. 1215/2012, de bescherming beperken die artikel 5 van de verordening beoogt te bieden. Derhalve moet ook de vraag worden beantwoord of in casu, gelet op de verplichtingen die voortvloeien uit het **arrest van 13 november 1990, Marleasing, C-106/89**, het nationale begrip „vaste inrichting” noodzakelijkerwijs moet worden uitgelegd in overeenstemming met de uitlegging die het Hof aan dit begrip heeft gegeven.

12.5. In de onderhavige zaak gaat het in wezen om de vraag of de bevoegdheid kan worden afgeleid uit de in de nationale rechtspraak gestelde voorwaarde, namelijk het bestaan van een eigen organisatie en de formele inschrijving ervan, dan wel of deze bevoegdheid noodzakelijkerwijs moet berusten op een materieel verband tussen de activiteit van de afzonderlijke organisatorische eenheid (filiaal, vertegenwoordiging) en het voorwerp van de procedure. In die zin lijkt de uitlegging van het Hof veel restrictiever.

- 13 Is het bestaan van een „filiaal, agentschap of vestiging” ook bepalend voor de relatieve bevoegdheid van de rechterlijke instanties binnen een lidstaat?

13.1. In punt 30 van zijn arrest van 3 mei 2007, Color Drack, C-386/05, heeft het Hof vastgesteld dat wanneer de regels inzake internationale bevoegdheid in burgerlijke zaken voorzien in de bevoegdheid van het gerecht van de plaats (en niet van de staat) waar een bepaald feit zich voordoet, deze regels niet alleen de internationale bevoegdheid van de gerechten tussen verschillende staten regelen, maar ook de relatieve bevoegdheid ten aanzien van andere gerechten van dezelfde staat.

13.2. Er is nog geen beslissing over de vraag of deze algemene regel ook van toepassing is op procedures die „in de plaats van het filiaal” worden ingesteld, zodat deze vraag moet worden gesteld.

- 14 De verwijzende rechter is van oordeel dat hij de behandeling van de zaak moet schorsen en het Hof vragen over de uitlegging van het Unierecht moet stellen [OMISSIS].

Om deze redenen heeft de Sofiyski rayon sad (rechter in eerste aanleg Sofia)

BESLIST:

De behandeling van de zaak [OMISSIS] wordt **GESCHORST** [OMISSIS].

Aan het Hof van Justitie van de Europese Unie worden de volgende vragen over de uitlegging van het Unierecht **VOORGELEGD**:

- 1) Moet artikel 7, punt 1, onder a), en punt 5, juncto artikel 5, lid 1, van verordening (EU) nr.1215/2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (herschikking) [hierna: „verordening (EU) nr.1215/2012”] aldus worden uitgelegd dat daarin dwingende regels inzake de bevoegdheid van de rechterlijke instanties van de lidstaten binnen de Unie worden vastgesteld die niet kunnen worden uitgesloten door nationale wettelijke bepalingen betreffende specifieke soorten vereenvoudigde procedures, zoals de betalingsbevelprocedure, waarvoor tevens bijzondere voorwaarden betreffende de bevoegdheid van de nationale rechterlijke instanties gelden? Voor het geval deze vraag bevestigend moet worden beantwoord: is het volgens deze regels vereist dat een reeds gegeven rechterlijke beslissing wordt vernietigd of verzetten zij zich juist tegen een dergelijke vernietiging, zelfs bij vermoeden van een poging tot onrechtmatige forumkeuze?
- 2) Ongeacht het antwoord op de eerste vraag, moet artikel 7, punt 5, van verordening (EU) nr. 1215/2012 in overeenstemming met het arrest van 11 april 2019, Ryanair DAC, C-464/18, aldus worden uitgelegd dat het begrip „filiaal, agentschap of enige andere vestiging” een autonoom Unierechtelijk begrip is en, zo ja, wat is de betekenis van dit begrip met betrekking tot het vereiste om een overeenkomst te sluiten in verband met de activiteiten van de vestiging?
- 3) Indien de eerste vraag ontkennend moet worden beantwoord – dat wil zeggen dat de genoemde regeling niet dwingend is – en het eerste onderdeel van de tweede vraag bevestigend moet worden beantwoord, moet artikel 7, punt 5, van verordening (EU) nr. 1215/2012 dan in overeenstemming met het arrest van 13 november 1990, Marleasing, C-106/89, aldus worden uitgelegd dat een nationale wettelijke regeling die voorziet in een rechterlijke bevoegdheid wegens het bestaan van een „vaste inrichting” in een bepaalde lidstaat, in het licht van dat begrip moet worden uitgelegd in overeenstemming met de uitlegging die het Hof van Justitie van de Europese Unie aan het begrip „filiaal, agentschap of vestiging” heeft gegeven?
- 4) Moet artikel 7, punt 5, van verordening (EG) nr. 1215/2012 aldus worden uitgelegd dat het voor de vaststelling van de bevoegdheid om kennis te nemen van vorderingen tegen een filiaal, een agentschap of een vestiging niet alleen de bevoegdheidsverdeling tussen de lidstaten van de Europese Unie, maar ook de verdeling van de relatieve bevoegdheden tussen de rechterlijke instanties van elke lidstaat regelt?

[OMISSIS]